# Výrobce/výrobkyně knoflíků (kód: 33-006-H)

**Autorizující orgán:** Ministerstvo průmyslu a obchodu
**Skupina oborů:** Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů (kód: 33)
**Týká se povolání:** Čalouník
**Kvalifikační úroveň NSK - EQF:** 3

## Odborná způsobilost

| Název | Úroveň |
|---|---|
| Orientace v technických dokumentech včetně čtení nákresů, výkresů, fotografií čalouněných knoflíků | 3 |
| Přípravné práce pro zhotovování knoflíků strojově i ručně | 3 |
| Ruční a strojové dělení plošných dílů v čalounické výrobě | 3 |
| Zhotovování knoflíků pomocí lisu na výrobu knoflíků | 3 |
| Zhotovování knoflíků ručně | 3 |
| Kontrola, balení a expedice čalouněných výrobků a čalounických materiálů | 3 |
| Zaznamenávání technických údajů a výsledků práce v čalounické výrobě a dekoratérství | 3 |
| Nakládání s odpady v čalounictví a dekoratérství | 3 |

## Platnost standardu

Standard je platný od: 21.10.2022

## Kritéria a způsoby hodnocení

### Orientace v technických dokumentech včetně čtení nákresů, výkresů, fotografií čalouněných knoflíků

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Číst dodanou technickou dokumentaci konkrétního výrobku včetně 3D zobrazení v listinné nebo elektronické formě, předvést měření v metrické soustavě a vypočítat zadané rozměry | Praktické předvedení a ústní ověření |
| b) Popsat knoflíky na fotografii včetně způsobu jejich zhotovení | Ústní ověření |

**Je třeba splnit obě kritéria.**

### Přípravné práce pro zhotovování knoflíků strojově i ručně

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Uspořádat pracoviště podle potřeby manipulace s materiálem, připravit pomůcky pro konkrétní výrobek, zvolit hlavní a pomocné materiály, případně výplňové materiály | Praktické předvedení a ústní ověření |
| b) Vytvořit šablony, nářezové a střihové plány výrobků podle zadaných rozměrů, výkresové dokumentace a fotografií | Praktické předvedení a ústní ověření |
| c) Stanovit spotřebu všech materiálů, rozměřit materiál a zakreslit předlohu | Praktické předvedení a ústní ověření |
| d) Při sestavování střihového plánu respektovat vzor a směr textilie, tažnost a srážlivost materiálu | Praktické předvedení a ústní ověření |
| e) Při sestavování střihového plánu usně useň prohlédnout a posoudit, vady vyloučit mimo šablony | Praktické předvedení a ústní ověření |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

### Ruční a strojové dělení plošných dílů v čalounické výrobě

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Vystřihnout nebo vyříznout díly podle šablony nebo dle zakresleného střihu, nebo vyseknout výsečníkem | Praktické předvedení a ústní ověření |
| b) Pomocí ručního řezacího strojku rozdělit zadaný materiál | Praktické předvedení a ústní ověření |
| c) Při všech pracovních operacích dodržet zásady BOZP a PO | Praktické předvedení |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

## Zhotovování knoflíků pomocí lisu na výrobu knoflíků

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Vybrat vhodné vrchní a spodní tělísko knoflíku a zvolit vhodné zavírací hlavy | Praktické předvedení a ústní ověření |
| b) Sestavit potahovací lis a upevnit zavírací hlavy | Praktické předvedení a ústní ověření |
| c) Provést základní seřízení lisu, nastavit parametry seřízení odpovídající zpracovávanému materiálu, zkontrolovat funkčnost a čistotu | Praktické předvedení a ústní ověření |
| d) Zkontrolovat hotový výrobek s důrazem na správnost a přesnost zalisování knoflíkových tělísek | Praktické předvedení a ústní ověření |
| e) Při všech pracovních operacích dodržet zásady BOZP a PO | Praktické předvedení |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

## Zhotovování knoflíků ručně

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Zvolit správnou velikost výsečníku na vysekávání nosné části knoflíku (čalounické lepenky) | Praktické předvedení a ústní ověření |
| b) Pomocí výsečníků vysekat zadaný materiál | Praktické předvedení a ústní ověření |
| c) Vybrat podklad  knoflíku určeného k přibití | Praktické předvedení a ústní ověření |
| d) Ručně očistit a zaoblit okraje nosné části | Praktické předvedení a ústní ověření |
| e) Probít nosnou část a upevnit kolářský hřebík | Praktické předvedení a ústní ověření |
| f) Zvolit odpovídající pomocný výplňový materiál na zadaný výrobek | Praktické předvedení a ústní ověření |
| g) Ručně dokončit čalounění knoflíku, používat skrytý nebo jiný steh, přibíjení čalounickými hřebíčky nebo průmyslovými spojovači dle zadání a potřeby | Praktické předvedení a ústní ověření |
| h) Při všech pracovních operacích dodržet zásady BOZP a PO | Praktické předvedení |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

## Kontrola, balení a expedice čalouněných výrobků a čalounických materiálů

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Popsat způsoby a zásady kontroly v celém procesu výroby a skladování čalounických materiálů | Písemné a ústní ověření |
| b) Zkontrolovat kvalitu hotových výrobků | Praktické předvedení a ústní ověření |
| c) Popsat zásady označování výrobků nebo čalounických materiálů podle platných právních předpisů | Písemné a ústní ověření |
| d) Popsat způsoby balení výrobků podle charakteru a množství výrobků a způsobu expedice a přepravy | Písemné a ústní ověření |
| e) Popsat zásady manipulace a skladování výrobků a materiálů v celém procesu výroby | Písemné a ústní ověření |
| f) Popsat zásady expedice a přepravy výrobků a materiálů vzhledem k použitému přepravnímu prostředku | Písemné a ústní ověření |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

## Zaznamenávání technických údajů a výsledků práce v čalounické výrobě a dekoratérství

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Zaznamenat do formuláře technické údaje v čalounické výrobě a dekoratérství | Praktické předvedení a ústní ověření |
| b) Vypočítat potřebné údaje v čalounické výrobě a dekoratérství | Praktické předvedení a ústní ověření |
| c) Zpracovat provozní evidenci a dokumentaci – dokumentace zakázky, evidence materiálu, spotřeby, odpadu | Praktické předvedení a ústní ověření |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

## Nakládání s odpady v čalounictví a dekoratérství

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Objasnit vznik a druhy odpadů dřeva a dřevních materiálů včetně jejich recyklace a likvidace | Písemné a ústní ověření |
| b) Objasnit vznik a druhy odpadů z výroby a zpracování pěnových polotovarů a prefabrikátů včetně jejich recyklace a likvidace | Písemné a ústní ověření |
| c) Objasnit vznik a druhy odpadů kypřicích materiálů včetně jejich recyklace a likvidace | Písemné a ústní ověření |
| d) Objasnit vznik a druhy odpadů potahových, dekoračních a technických textilií, usní, syntetických náhrad usní, včetně jejich recyklace a likvidace | Písemné a ústní ověření |
| e) Definovat i jiné než přímé materiálové odpady včetně likvidace použitých nožů a nástrojů | Písemné a ústní ověření |
| f) Roztřídit odpady vzniklé při výrobě nebo opravě zadaného výrobku a navrhnout jejich recyklaci a likvidaci | Praktické předvedení a ústní ověření |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

## Organizační a metodické pokyny

### Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.
Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam. Zdravotní způsobilost pro vykonání zkoušky není vyžadována.

Při zadávání úkolů je nutné se zaměřit na precizní ověření všech uvedených odborných kompetencí.

Uchazeč zhotoví:

- 10 ks knoflíků potažených pomocí lisu - potah useň
- 10 ks knoflíků potažených pomocí lisu – potah povrstvený textil (koženka)
- 10 ks knoflíků potažených pomocí lisu – potah textil
- 5 ks knoflíků potažených (čalouněných) s výplní ručním obšitím na kolečku z čalounické lepenky nebo ze sedlářské usně nebo z překližky nebo ze sololitu
- 5 ks knoflíků k přibití čalounických hřebíkem s širokou plochou hlavou upevněným probitím v sololitové nebo překližkové podložce, potažených (čalouněných) s výplní ručním obšitím

Při ověřování splnění úkolů založených na formě praktického předvedení je třeba přihlížet především k bezpečnému provádění všech úkonů, ke kvalitě práce i zhotoveného výrobku, ke znalosti čalounických materiálů a ke znalosti údržby čalouněných výrobků.

Pro ověřování kritérií hodnocení "Písemné a ústní ověření" uchazeč obdrží listinné podklady, podle kritéria hodnocení čistý list papíru, výkres nebo formulář nebo obrázek nebo fotografii, písemně nebo nákresem příslušné kritérium hodnocení popíše nebo nakreslí nebo doplní nákres nebo vyplní formulář nebo popíše fotografii nebo obrázek a vše slovně vysvětlí.

Na zkoušku si účastník donese vlastní pracovní oděv a obuv.

### Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

### Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

## Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

a) Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání čalouník a střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti čalounické výroby nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo praktického vyučování v oblasti čalounické výroby.
b) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oblasti nábytkářské výroby a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti čalounické výroby nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo praktického vyučování v oblasti čalounické výroby.
c) Vyšší odborné vzdělání v oblasti nábytkářské výroby a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti čalounické výroby nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo odborného výcviku v oblasti čalounické výroby.
d) Vysokoškolské vzdělání a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti čalounické výroby nebo ve funkci učitele odborných předmětů nebo odborného výcviku nebo praktického vyučování v oblasti čalounické výroby.
e) Profesní kvalifikace 33-006-H Výrobce/výrobkyně knoflíků a střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti výroby čalouněných knoflíků nebo v profesi čalouník.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor/lektorka dalšího vzdělávání, může být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti v souladu s hodnoticím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu této profesní kvalifikace autorizujícím orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na internetových stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo průmyslu a obchodu, www.mpo.cz

## Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Pro zajištění zkoušky podle tohoto hodnoticího standardu je třeba mít k dispozici čalounickou nebo textilní dílnu pro výrobu knoflíků a minimálně následující materiálně-technické vybavení:

- Technologické postupy, nákresy a výkresy pro výrobu lisovaných i ručně zhotovovaných knoflíků
- Fotografie čalouněných knoflíků nebo čalouněných výrobků s čalouněnými knoflíky
- Lis na výrobu knoflíků včetně zavíracích hlav různých velikostí shodných s velikostmi knoflíkových tělísek
- Potahové textilie, usně, povrstvený textil (koženky)
- Knoflíková tělíska různých velikostí (15 ks od každé velikosti)
- Čalounická lepenka různé tloušťky, sedlářská useň tlustá nejméně 3 mm (10 ks od každého druhu)
- Sololitová kolečka tloušťky 3 mm různých průměrů (10 ks od každé velikosti)
- Překližková kolečka tloušťky 5 mm různých průměrů (10 ks od velikosti)
- Pomocné materiály např.: polyesterové rouno, vata, ruční nitě různých druhů a barev, minimálně 3 typy ve třech barvách
- Lepidlo, zařízení k nanášení lepidla
- Měřicí, kreslicí a pro výrobu knoflíků potřebné pracovní pomůcky včetně rýsovacích potřeb
- Jehly oblé s kulatým hrotem různých velikostí na ruční šití, jehly přímé pro ruční šití různých velikosti
- Špendlíky čalounické, špendlíky krejčovské
- Vypichovače
- Základní vybavení pracoviště pro zhotovení střihu a šablon
- Střihací technika a pracovní pomůcky (střihací stůl, ruční nůžky malé, ruční nůžky velké krejčovské, ruční elektrický řezací strojek s vertikálním nožem)
- Nůž na ořez usně
- Šídlo
- Sada výsečníků
- Smirkový papír s přítlačným špalíkem
- Čalounické kladívko
- Vytahovač hřebíků a průmyslových spojovačů (kozí nožka)
- Dřevěná nebo pryžová palička
- Kleště
- Kolářské hřebíky různé velikosti minimálně 3 druhy s širokou hlavou
- Čalounická sponkovačka pneumatická nebo elektrická nebo akumulátorová nebo mechanická
- Průmyslové spojovače vhodné do příslušných sponkovaček a s přiměřeným tvarem hrotu a délkou nožek vzhledem k zpracovávaným materiálům
- Potřeby na čištění hotových výrobků a k udržování čistoty na pracovišti
- Balicí materiál, krabice, sáčky různých velikostí
- Přísun potřebné energie odpovídající bezpečnostním a hygienickým předpisům
- Ochranné pracovní prostředky dle požadavků BOZP

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí zajistit, aby pracoviště byla uspořádána a vybavena tak, aby pracovní podmínky pro realizaci zkoušky z hlediska BOZP a PO, odpovídaly bezpečnostním požadavkům a hygienickým limitům na pracovní prostředí a pracoviště.

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda) umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

## Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 15 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

### Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přestávky a na přípravu) je 5 až 6 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů. Doba trvání písemné části zkoušky je 50 minut.

## Autoři standardu

### Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro dřevozpracující a papírenský průmysl, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:
Cech čalouníků a dekoratérů, z. s.
Střední škola stavebních řemesel Brno - Bosonohy, příspěvková organizace
TON, a. s.
MANIAC INTERIÉR